

N° 16.

Sestdeena, 17. (29.) April

Waksa par gabdu 1 rubl.

1871.

R a h d i t a j s.

Cetšsemmes sinnaš. No Riogas: Wesselibas komitejas sludd. un par leddus-iseeschanu. No Leepojas puffes: pahr laitu. No Kursemmes: jauna labdarrischanas beedriba. No Pechterburgas: pahr Šamili. No Moskawas: pahr uhdens-flahdi. No Odeffas: pahr dumptšanošs. No Samaras: pahr šaftibas-beedreem.

Chrsemmes sinnaš. No Wahzsemmes: pahr strihdi deht pahwesta nemaldibas daušta. No Wahzsemmes: pahr rasbaineeku Rohtšilda lantori. No Spanijas: eenaiba partejas dohdahš pee meera.

Jaunataš sinnaš.

Par teeju pahrwehrtišchanu. Ka dasht wezju laitu laudis pahr seemela gaischumu spreesch. Brihwiba. Labbibas un zittu prezje turguš.

Seelikkumä. Leeka tizziba. Meesa un garš. Tšahiggans. No kullainiš warr. Stahstinsch.

Cetšsemmes sinnaš.

No Riogas. Ar preefu apšweiznam to sinnu, to šchejenes wesselibas ustrangu komiteja islaiduse, prohti, ka no waldišchanas puffes pawehlehts, wiffas darba kauschu dšihwes-weetas gruntigi ismelleht, nepakaut, ka laudis par daudš beesi kohpā dšihwo un slittas istabas pawiffam nepakaut isibreht. Ak zik wehlejams tas, ka pehz schahs pawehleschanas zeeschi tiftu darrihts, jo šchinnis laikš mums deesgan atrohdaš tahdi mahju šaimneeki, kas šawas slittas pawiffam nederigas buhdas isibre par labbahm apgalwodami un eeteikdami, par dahrgu naudū. Kas winneem behdas par to, ka eedsihwotajs šawu dahrgako mantu, šawu wesselibu pohsta! Kad eedsihwotajs to nelaimi nomannidams, grihb aiseet, tad šaimneekam šaws lik-

fums, to preeščā zeff, ka par wiffu gabdu waija-gohht ihres-naudu aismalkaht, — zittadi prohjam nelaisch. Lai tad nu ar tahdu bessirscha zilwefu eet teesatees roht'pelnis, kam katrā deenā šawa pahrtiffa japelna!

No Riogas. Lai gan 5tā April muhsu daugawas leddus tiftko šahka aiseet un šchoreiš leelas bailes darrija fallu- un daug'mallas apdšihwotajeem, tomehr wišš bez leelas šahdes aischahjis un jau 11tā April tē pee pilšfehšas šanahza pa pilnam fuggi. Šchohš nu 12tā gan isbeedeja warren leeli leddus gabbali, kas no augšchpuffes nejaušchi nahza us leiju; bet wehšchs, kas no seemeta puhta, nekahwa leddum pee Riogas mallas flahht tift un zaur to fuggi tiffa pašargati no pohsta. — Pahr struhgahm jau nahkuschas schahdas sinnaš: No Belojas, 9tā April. „Uppe tē jau wakkā un uhdens zehlees pahri pahrkrašteem. Zaur to kawekki gaddijuschees struhgu lahdeschanai. Plohsti teef feeti.“ No Poretšchjas, 10tā April: „Wiffas Poretšchjas struhgas, kas irr kohpā 74, teef schodeen nolaištās.“ No Witebskas, 12tā April: „Wakkar wakkarā un schorihht pirmahš struhgas ar ausahm un kannepehm no Nestrujewas nahtdamas, tē gahja garram.“ Kad nu no Dinaburgas raksta, ka tur leddus-eeschana jau beigusešs, lai gan uhdens šazehlees leelats, tad warram zerreht, ka ir pee mums wairs no ta naw ko bihtees un ka drihs muhsu daugawā buhs rebsami arri wakkara puffes Kreewijas fuggi jeb struhgas un mallas plohsti. — Waksa mums ta pirma waijadšiba jo bahrga seema gan drihs wiffu krahjumu jau notehrejuše. 10tā April wakkarā mums usnahza

stipris leetus ar pirmo pehrkonu. Taggad atkal jau pa daschahm deenahm pubsch aufsts seemela wehjschs.

No Leepajas puffes, tai 6. Aprili. Lohi agri schogadd' mums ta ihsta seema pasudda. 18. Ibr. un justiment jau weffela mehnescha laika, ne nu snigga, ne lija, tillai naktihm salnoja ta ka wiffi leelzetti jau apbreeda, zahju=putni jau atsteidsahs schurp, un laudis wiffi preezajahs us agru sehchanu no schih's waffaras nahkdama faufuma bihdamees; bet ahu! Lawu baltu deeniau! Kas to buhtu dohmajis, ka meh's wehl dascha weeta lihds 2 neddetas ar kammanahm wifinasimees; jo 16 un 17 Merzi fakritta wairah't ka pehdu dsil'sch sneegs, zehlahs breefmigi putteni, kas ar sneegu fadsinna wiffas leijas, un ta tad snigga un putteneja gan drih's weffelu neddetu zauri un leeldeenas swehtki, — tee atnahza falku swahrku weeta ar baltu kaschoku 5 lihds 6 grabdes fallu lihds nesdama. — Wiffus swehtkus tad nu laudis basniza ar kammanahm isbrauzahs ta ka pa seemas=swehtkeem, lihds 1. Aprila leetus beidsamo sneegu aisdinna. — Sawada un apbrihuojama bija schi nu pat aillaiista seema! — Swetschu deenas nakti, pee 25 grabdehm fellu, effoht stiprus sibbenus lauka redsejuschi zeklineeki, un pirmu leeldeenas swehtku nakti no pat pullsten 10 lihds gaismai austoht, rihta, warreen farkani struhgohts, leels seemeta gaischums pee debbes' bija redsams, kas daschu mah'tizzigu isbeedeja. Arri 2. Aprila waffara atkal seemeta gaischums isplattijahs pee debbes'; bet ne til leels, ta pa leeldeenahm. — Pascha leela luhgshanas deena (tai 17. Febr.) faulei noeijoht atkal diwi warren kohshas blattu=faules (Nebensomen) (faulei katra puffe) parahdijahs. — Bilweli schai apgabbala discheni weffeli, lohpu ehdamu truhkums wehl nau juhtams, til par kartuppetu fahalschanu bedres wiffi gaudu. Semme effoht schi stipra seema dascha weeta eesallusi lihds 5 pehdas. — Leepajas ohsta lihds 1. April jau eenahkuschi ar prezzehm 36 fuggi, un Wents=pils ohsta, ta no turrenes raksta, jau lihds 26. Merz, 55 pretschu fuggi eebraukuschi. — G. F. S.

No Kursemmes. Latweeschu awises lassam kahda leelkunga padohmu preefch kauschu labflahshanahs, to gan wehrts pa wiffahm awisehm isfluddinah't. Barons W. von d. Recke, lohzeelis pee Kursemmes pilssehtu labflahshanahs komitejas, islaidis rakstu, zaur kuru gribb lassih't beedrus jaun=eezekamai beedribai. Schi beedriba gribb steeptees pah'r wiffu Kursemmi un pilssehtneeku un lauzineeku labflahshana'i paliga eet wiffupirms zaur 4 leetahm: 1) pilssehtas eezelt kauschu fehtus, fur par lehtu malku ikkatris warr weffeligu ehdeenu dabbuht, un truhkuma laikos nabbagi laudis warr tilt usturreti. 2) Pilssehtneekeem par labbu eetaisih't malkas magastinas, lai masak turrigakee arween par meh'renu tirgu sawu fltummu spehj sagahdaht. 3) Leetu israhdischana's eezelt, fur paschu semmes prezzes dohdahs pasch-

stamas, un kas ammatneekem woi naudu us preefchu dohdamas, woi prezzes pah'rdoht palihdsedamas, darbu wezinahs. 4) Pahrlabhoht un zelt jaunus flinneeku nammus, fur mah'zitu Deewabihjigu kohpeju (Diatoniffes) netruhh't. — Par beedru pee schih's beedribas warr cestah'tees katris, kas gribb darbofchanu lihds usnemtees un ar naudas teesu palihga eet, Katris beedris eemafsa 5 rubtus un pretti dabbu fihlas=grahmatu; pufs pelna no beedribas eeriktehm itgadda tiks isballita starp beedreem, ta, ka winnu 5 rubti warr labbas prozentes pelniht, ohtra pufe friht beedribas lahde. Pa aprinkeem buhs palihga beedribas. Pats v. Recke kungs no sawas puffes beedribai gribb pasneegt naudas palihdsibu pee eefah'tshanas.

No Pehterburgas. Lassitaji gan wehl labbi peeminehs Schamilu, kas zittureis Kaukasus kalnds Tscherskessu pulkus karru waddija prett Kreemusemmes waldischanu, kamehr beidsiht wezzais generalis Barjatin'ski winnu uswarreja un muhsu augstais Keisers tam dsihwes=weetu eerah'dija Kaluga pilssehta. Sawu wezzuma winsch no schehliga Keisera bij isluhdsees to brihwibu, us Arabiju reisoht, tur to Muamedaneescheem swehtu buhdamu Mekka pilssehtu apmetleht un tur pat=sawas pah'rejas deenas pawaddiht. Wihram nupat 74 gaddus wezzam buhdamam tur peegahjuse pehdeja stunda.

No Moskawas. Kreemu=semme daschahs weetas ledus=iseeschana stahdi un pohstu darrijuse zaur leelu uhdeni. Is Moskawas 10ta April sinnoja, ka Moskawas uppes uhdens jau 3 arschinas un 15 werschokus par sawu mehru effoht zehlees augstaks un ja pa weenu arschinu wehl augstat kahpschoht, tad pah'rpluhdischoht pilssehta eelas. Leddus iseeschana gan effoht pawiffam beigusehs, bet tad pee Barizinas dsel's=zeffa tilta til weenu dalku ween augschpuffe no teem fahallusehem laiwu druppeem, — kas rudent ar seenu tur bohja gahjuschas — effoht isjauluschi, tad tal kreisaja puffe wehl stahwoht tapat un kas warroht tiltu pohstih't. Tapeh'z prezzu wesumus wairs pahri nesuhtoht, un reijneeki arr drih's wairs nebraufschoh't, jo ismekletaju komissija leezinajuse, ka tas tilts drih's sagah'sschotees. — Diwi deenas wehlat sinnoja, ka 336 werstes no Moskawas Moskawas=Smolenskas dsel's=zeffa pee Jarzema statstona tilts zaur uhdeni famaitah'ts, ka prezzu=waggoni newarroht pahri braukt. — Drel=Witebskas zeffa Bolwas uppes tilts fapohstih'ts ta, ka ilgi jau pee ta strahda, un taggad falka, ka til April beigahs buhschoht atkal gattaws. — Taggad tee wesumi, kas no turrenes nah't us Rihgu, brauz garr Pehterburgu. Wehl daschahs zittas weetas leeluhdeni tiltus pohstijuschi.

No Odessas. Pah'r to preefscheja Ari. peeminetu Greeku kauschanahs ar schih'deem, awises stahsta leelu garru reiju. Peh'z schahm sinnahm daschadi eemefli teel usdohti, zaur ko kauschanahs eefah'tusehs.

— Saffa, fa pirmâ leeldeenâs swehtu deenâ, tad Greeki sawu zerremionju turrejuschi, aplahrt Greeku basnizu eedami, tad lahdi schihdu puifas effoht wianus mehdiuschi un ar dubteem tohs mehtajuschî, us to Greeki tohs dsinnuschî probjam un weens Greekis us lahda schihdu puifas pistoli ischahwis, — bet netrahpijis; no ta tad ta plebschanahs effoht eefahlfuchs. Schai sinmai atfal pretti runna, fazzidami, fa pee tahs zerremionjas Greekeem effoht eeraddums, reisu reisahm schaut gaisâ. Tad atfal zitti isrunnajuschî, fa schihdi effoht frustu us basnizas wahrteem sadausijuschî, — kas tomehr arr ne-effoht wis teefa, bet preeffsch tahdeem, kas eemeflu melle, wiss eemeflam derrigs un no sibwa fasiluschî, tuhlin bijuschî gattawi warras-darbus fahlt. Sinnams, fa schihdi arr us sawu spehlu dauds pahwuschees un no eefahfuma wirsrohfu paturrejuschi, kas Greekus jo nitnus padarrija. Tâ tad nu traffotaju pulks it minutes leelaks palidams, dewees no weenas schihdu mahjas us ohtru, no weenas wianu bohdes us ohtru, wissu pohstidams, aplaupidams un samaitadams un paschi kristitee sawas mahjas til zaur to warrejuschî glahbt, fa frusta bildi noliffuschî us lohga. Sinnadami jeb tibschî zittas mahjas un bobdes ne-effoht aistiffuschî, fa til ween tahdas, kas schihdeem peederr. Sasirdijuschees traffotaji nebehdauschî ne par polizeju, nedj pat par karraspehlu, tad wianu paschu spehls leelaks bijis un turrejuschees ir scheem pretti, — ir pat gubernatoram zekku negreesuschî. Schihdu Ddessa effoht papilnam un teem ihpacha pilsehtas datta, tur wianu jo beesi kohpâ dsihwo, tadeht naw brihnums, fa traffotaji 3 deenas dausijuschees, kamehr waldischana pawehlejufe karras-wihreem us teem schaut un pilsehtas eedsihwotajeem sinnojuse, fa lai neweens us eelas ne-eet, nedj us balkoneem rahdahs, fa nekristu nelaimê. Tomehr karras-wihreem bij gan isdewees ir bes schauschanas traffotajus sawaldihht un lahdu 1000 zeetumâ bahst. Saffa, fa eefahfumâ schihdi to wissu wehl par neeku turrejuschi un prettineekus mehdiuschî, — effoht arr weenu Kasaku noftuschî, bet par to atfal 3 schihdi tilluschî noftiti un t. pr. Kas schihdus pahrsinn, sinnahs arr, fa tee irr deesgan leeli pahrgalwneeki, tad juht, fa teem drufzin lahda spehja rohla un tadeht naw to brihnotees, fa daschi zitti eedsihwotaji, kristiti laudis, kas sinnams til ween kristita zilwefa wahrdu ahriht walfo, to schihdu waijafchanu un plinderefchanu meerigi noftattijuschees un teifuschî: to teem krahpneekem waijagohht, laiks effoht, fa tee sawu algu dabbujohht, effoht deesgan kristitohs mahnijuschî un wihluschî un t. pr. — Taggad warren dauds schihdu ar wifschahm familjahm effoht bes pa = ehnas un bes pahrtiffas paliffuschî un wiffa ta flahde, to pohstneeki pastrahdajuschî, teef rehkinata us 3 millioneem rub. Taggad arr wiffa pilsehta publjotees nelaimigeem, zil eespehjams, tahs mainas ahristeht un teefoht kri-

stigas mihlestibas dahwanas laffitas un kohpâ nestas, lai tohs nabbagus warretu no badda un pohsta glahbt. Teefa taggad fehseh pohstneekus teefadama un katram sawu nopelnitu tairnu johdu peeschirdama.

No Samaras gubernijas raksta, fa tur Kamischinas apriakti, Gresnuchas walste semneeki ta kohpjohht fahntibas-beedribu, fa tee neween aisleeguschî Gresnuchas draudse schenkus eetaisihht, bet Makarowka muischas rentineeku — fa muischâ tittai puss wersti no Gresnucha walstes — peespeeduschî aistaisihht to schenki, to winsch sawâ muischâ eetaisijis un probti tadeht, lai Gresnuchas laudis zaur to netiftu kahrbinati, fahntibas beedribas liffumus pahrfahpt.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzsemmes. Kâ jau eepreeffsch warreja dohmahht, tâ irr notizzis: tas karschs stary Wahzsemmi un Franziju no kauschu dohmahm un wallodahm fahlt isfust; bet ta weeta taggad lattoku sribdis ar pahwesta nemaldibas bausli katram muttê, un rahdahs, fa schis sribdis nebuhs wis masa leeta ween. To dauds reij jau peeminnetu prahwestu un angstas skoblas professori Döllinger Minchenê, kas ihpachâ grahamatâ wissu to isflaidrojis, zil gefligs tas jaunais pahwesta bauslis effoht un kâ tas nemas nefaderroht kohpâ ar walsts liffumeem un gohdigu kauschu dsihwi, — to wihru taggad wiffi pahwesta bausla prettineeki usfatta par sawu galwineeku. Sinnams, fa gan driht wiffi biskapi un erzbiskapi zeeschi paklausa prahwesta pawehleschanahm, — lai wianu gohds nefahktu schkihht; bet tee wianu prettineeki nofauzahs par wezz-kattoteem un isfalka, fa wianu tahdus jaunus bauskus nepeenemschoht, jo tee tai wezzai ihstenai Kristas tizzibai spehlu un gohdu atnemmoht un to mettoht elka-deewibai sem kahjahm. Sinnams, fa tohs, kas atfal tâ mahza, tohs biskapi ischfir neween no basnizas draudses, bet wisseem tizzigeem aisleeds eet klausitees wianu spreddikus woi mahzibas skohlâs. Tadeht nu Minchenes prahwestam, to erzbiskaps no basnizas draudses ischkihris, nahloht raksti no wiffahm mallahm, kas tam pateizahs, fa winsch ar saweem raksteem effoht wisseem scheem azzis atwehris, fa schee warroht eeraudsiht, fa pahwests gribboht ar sawu bausli wianus apsinaschanas wehrdsiba grubst eefschâ un nomaldinahht no pateesibas un ihsta zilwezibas zetta noht. Ir pat no Rohmas Döllingerim rakstijuschî un tam labbu isdewibu wehlejuschi us tumichu prahtu apgaismoschanu. Winni raksta: „Wehs Rohmeeschî (Staleeschî) tapat kâ Wahzeeschî, eenihstam to nekreetu garra kalpinaschanu... Ta stunda irr nahfufe, tad tahs swehtas leetas, tahs tizzibas isflaidroschanas labbad abbahm tautahm, Wahzeescheem un Staleeschem waijag zihnitees.“ Tâ nu wehl Döllingeram tahdi raksti fanahlfuschî no wiffadahm Wahzsemmes mallahm un no Chstreichijas, un skaidri jau parahdahs, fa zibni-

fchanahs stary pahwesta un winna prettineefu par-
tejahm buhs leeliska. Pahwestneeki faweem pretti-
neefem wiffur stabjahs zetta, tohs no wiffem gar-
rigeem ammateem isflehgami, — fo tad nu scheem
buhd darriht tur pretti? Waldifchanas liffumi flos-
las-mahzitajus un professorus gan farga, ka teem
faws ammatz paleef un biskaps winnus no tejenes
newarr atstahdinaht; bet fo tad palihds, kad us bis-
kapu skubbinaschanu neweens pahwesta tizzigs tahdas
flohlas wairs ne-apmelle? Minchenē, ka sinnam,
ihpafcha komiteja eezhufes, kas erzbiskapa warras
darbeem pretti turrabs, tapeh, ka erzbiskaps pat feh-
nina aisleegschanai pretti, pahwesta nemaldibas bausli
pasluddinajis; schi komiteja peerahda, ka tas nemal-
dibas bauslis ar walsts liffumeem nemas ne-faeioht
un ka erzbiskaps to pasluddinadams, patz effoht pah-
lahpis to swehrestibu, fo winsch ka Baireeschu wal-
stes pawalstneeks sawam fehninam swehrejis. Winsch
ar sawu nemaldibas bausla pasluddinaschanu tiffai
isjauzohht pawalstneefu meeru un kurrinoht fildas
stary waldifchanu un pawalstneefem un t. pr. —
Tadeht nu schi komiteja un wiffi pahwesta prettineeki
no Baireeschu fehnina pagehrejufchi, lai nepatauj
tahdas walstei stahdigas bauslibas pasluddinaht un
lai aisflehdohht tahs libdifehinnigas garrigas semi-
narijas, kas neismahzohht wis ihstenus preesterus,
bet tehwu-semmes eenaidneefus. Tomehr taggad pa
Mincheni runnajoht, ka fehninsch nupat zittadi ap-
dohmajees un dohdotees us erzbiskapa puffi. Winsch
effoht wiffem preestereem apfohlijis sawu patwehru-
mu ir us preefcheenahm un wehlejis Döllingeri
isfchfirt no basnijas draudses. Ja nu tas teefa,
tad pahwesta prettineefem gan ta pretti-turrefchanahs
buhd dauds grubtaka. Tomehr Döllingeram itdee-
nas wairaf draugu rohdotees.

No Wahzjemmes. Rahda deenā Frankfurtē pee Main
uppez baggata Rohfchilta kantori kahds Franzusis
eenahza un nodewa rakstu, zaur fo tiffa pageh-
rehts, 4 millionus franku ismafahht preefsch Parishes
komunas, un ja to nedarrifchoht, tad wiffa ta mahja
sprahfchoht gaisā. Un itt ka gribbedams sawus
wahrdus apstiprinaht, tas liffa weenai bombai sprahht,
zaur fo lohgi un durris isgahjahs un weens kan-
tora kungs tiffa smaggi eewainohhts. Lai nu gan
fajufschana eefahfumā bij leela, tomehr blehdi fahebra
un tam tafchā atradda wairaf tahdas bombas. Lau-
schu leels pulks fahfrehja lohpa, kas Franzusi buhtu
gabbalos faplehfufchi, ja paschā laika polizejas wihri
nebuhtu peesteigufchees, kas to aiswedda us zeetumu.
Blehneeks wehl leeliees wiffu pilsefhtu famaitahht,
ja naudu ne-ismafafchoht. Effoht tas no Mezzes un
peederroht pee tahdas beedribas, kas apnehmufes
atreebtees par to, ka Elfase un Lotrina Franzijai
atnemtas.

No Franzijas. Pah to nemeeru Parishes un ap Pa-
rihfi gan drihs ne fo jaunu schoreij newarram stah-
stihht. Weeni ar ohtreem kaujabs wehl tapat un

daudseem neleetigā wihse isdsehsch dshwibas swezziti.
Berjaljes eeweheleta tautas waldifchana wehl naw
gahjuse ar warru Parishesi wirfu, jo ta krahj sawu
karras-fpehku lohpa, kas tai arween peenahht no teem
wangneefem, kas no Wahzjemmes teel atlaisti; grib-
boht sakraht wairaf ne ka simts tuhtstoschus. Arri
wezzais marschallis Kangrobehrr (Canrobert) peedah-
wajees ihstai waldifchanai par karras-waddoni. Schi
patte waldifchana isfluddinajufe, ka, kamehr eefschigs
nemeers nenostahjahs, winna naudu nefur newarroht
dabbuht paleeneht un tadeht japatauj, ka Wahzee-
schu karras-fpehks wehl ilgal paleef winnu fkanstēs.
Komunas dumpineeki wiffas kaffes istufschojufchi
un wiffas ar warru nonemtas selta un sudraba lee-
tas par naudu iskallufchi un istehrejufchi, arr dees-
gan labbi pareds, ka ilgi tā ne-ees, jau fahufchi
atkal pah meeru runnaht un ihstai waldifchanai
fahdas punktēs atlaidufe no sawahm praffifchanahm;
bet schi to wiffu atmettufe un negribb dumpotajem
ne kahda leeta wirfrohku doht. Tad nu sinnams,
ka kaujabs atkal. Tautas waldifchana arr to fa-
ohdufe, ka dumpineefem drihs peetruhfschoht pulwe-
ris; jo lai gan wiffa zitta prezze preefsch pulwera
taiffifchanas teem effoht, tomehr sehwele drihs beig-
fchotees. Pahrtiffu arr tā newarroht eewest, ka
gribb un wiffi baggatee gohda-kaudis isbehgufchi no
Parishes abra. Bilweli, kas fpeh karroht, ka war-
redami, arri behgoht prohjam un Wahzu karras-pulki
teem pee ta palihdohht. — Wezzais Garibaldi, fo
Italijas waldifchana Kapreas-falla apfarga, dumpo-
tajeem rakstijis sawu padohmu un fazzijis, ka Tjehrs
negelohht par waldineefu, bet winneem bes ta ef-
foht dauds zittu ittin derrigu, lai tif no teem weenu
ismeflejoht, — tas winneem palihdsefchoht no ta
pohsta atkal peezeltees un t. pr. — Bet to sinu
nahht dauds no weenas un ohtras puffes un abbas
puffes teizabs buht uswarretajas un weena ohtru
draude; bet kad labbi apflatta, tad fchahdas sinnas
— fo abbeju awijes isdaudfina, — irr wairaf melli
ween.

No Spanijas. Rahdabs, ka Spanija tahs ne-
meerigas partejahs arr fahht us meera dohmaht, at-
fihdamas, ka ar sawu pahrgalwigu traffofchanahs
ne fo newarroht eefpeht. Schinnis deenās ta par-
teja, kas prinzi Alfonsu par to ihsteno krahna-man-
tineefu turreja un zihnijabs to fehnina krehflā zelt,
sawus weetneefus us Madridi nosufhtijufe, kas wal-
difchanai fkanojufchi, ka winni, lai gan prinzi Al-
fonfu par to ihsto krahna-mantineefu turrejufchi, to-
mehr taggad atfihstohht, ka ar tahdn wezzu rehti ween
nepeeteefoht, fehnina walsti ustaiht, bet ka no
jaun-eeweheletas waldineefu fahnes arr warroht iszel-
tees stipra waldifchana. Taggad wairs newarroht
par jaunu dumpotees, zaur fo warretu iszeltees re-
publika ar wiffu sawu negantibu, ka taggad Fran-
zija ta redsama, jeb Karliski ar wiffem saweem
wezzeem eeraddumeem dabbutu wirfrohku. — Lai

nu wijs tahds kaunums newarretu isjeltees, tad winni paleekoht pilnā meera, kà taggad effoht un padohdotees tai ezejtai jaunai waldischana. Scheem libds arri tāpat darrijuše ta parteja, kas to erzogu Monpangsi (Montpensier), Isabellaz suohtu, gribbeja par kehniāu zelt; un tā nu kehniām no 4 eenaidneeku partejahm tiffai diwas ween wehl paleef, prohti, republikaneeschi un tee tā nosaukti Karliski. — Warr buht, ka arri tee drihs pee meera dohfees un — tas buhtu lohti wehlejams pašchai Spanijai par labbu.

Jannafahs sinas.

No Haagēs, (Hollandes galwas-pilssehtas) 12. (24.) April. Scheenes kroona-mantineeks, Oranians prinziš schodeen peh; pufdeenas aistreisoja us Pehterburgu.

No Brišeles, 15 (27.) April. Zaur to, ka walfar weenabi kahwahs ar daschahm flanstehm Parihšes deenwidus pufše, waldischanas karra-pulki fataifahs ar sturmi krift wirsū d'Isfi flankstei; leefahs, ka dumpineeki tairahs scho flanksti atstah. Zitta sinā stabsta, ka tee no schahs flankstes jau effoht isgahjuschi. — Daschās zittās weetās dumpotaji nemas wairš neschaujoht pretti.

No Rinchenēs, 15. (24.) April. Zaur to, ka professors Döllinger bislapa warrai padeweēs ar to, ka no basnizās ammateem atahpeēs, winna draugi sawu labbako atspaidu dohma faudejuschi. — Turpretti atstahdinahs professors Friederichs ministeri luhdsis, lai winnam atwehloht palift basnizās ammatōs, jo erzbislapam ne-effoht ta teefa un warra winnu deht tahda baušta, ko walfte nepeenemm, no basnizās ischfirt.

Par teefu pahrwehrtischānu.

Par teefu pahrwehrtischānu irr kahds Samson leelstungs tai Jggaumu awiše „Gesti Postimees“ N° 20. 1870. pilnigu un garru isflaidroschānu dewis. — Peeminnetas awišes redaktehš scho isflaidroschānas rakstu gairmā laischohht, leef schahdus wahrdus pa preefschu:

Mehs effam beeschi, daschreis par weenu, daschreis par ohtru leetu padohmu un isflaidroschānu luhguschī, bet tas naw mums no turrenes daudš dohts, no turrenes to zerrejāhm. Irr gan daschās weetās par to daudš runnahs, bet mas isdarrihts. Pawabram waijadseja peh; katra muttes ehdeenu iswahriht, bet katra mutte nebij isteikufi, kas tai smecke. Jo pateizigi mehs effam, ka tai leetai teef schodeen eefahkums darrihts. Kehweles un Werrowas wallodas dialekti, wezza un jauna rakstischānas-wiše (Orthographie) eet gan schē (prohti tanni eefubtitā rakstā) Wahzu dohmu-zekā weenā beedribā, bet kas tur falitts, to mehs negribbam tihscham ischfirt, nedš ar sawu spalwu maifht. Schi atbilde irr tahda:

„Es, tāpat kà Zuhš pašchi, mihtais Postimees, ne-efmu sehdejis pee teefu pahrwehrtischānas-kommissijas, nedš pee padohmu-deweju galda; bet tomehr us Zuhšu aizinaschānu neleedsohs nahht; zerreju zaur to Zums druflu palihdšigs buht. Bet luhdsu, ne-nemmat par kaunu, ka mannas atbildes tā is mut-

tes neteff, kà prašischānas prašitajeem, kas Zums meeru nedohd. Wahrdū-prettoščānā irr atbildetajam grubti prašitajeem libdsi tift. Kad nahšs muhsu teefu pahrwehrtischāna? — Kad? — Kas manni mahzihs flaidri pa preefschu sinnaht, kad faufs laiks jeb leetus mannā muischā buhs, ka es pee linnu-meeschu un feena-darba nemissejohs, bet labbus augtus un peknu no ta warretu dabuht, — tam par atlihdsinaschānu fohtu par sawu naudu ar telegrāfi sināu sūhtih, tift libds, ka teefu pahrwehrtischānas-laihs no wišsaugstakas waldischānas buhs man sinams darrihts. Libds schim man ne weens wairaf naw fazzijis, kà to: Deews dohd tew leetu, kad winnam patihf. Nu, tad es arr bes maffas negribbu wairaf atbildeht, kà to: teefu pahrwehrtischāna tift mums tad dohta, kad ta buhs izzepta un derriga ehst. —

„Lai tad paleef,“ dasch fazzijis, „ka mums us to wehl jagaida; bet kapeh; teefu pahrwehrtischāna mums tift ilgi wilzinajāhs?, kahdi kawekli warr tur buht?“ — Weenkahrt warr us to atbildeht, ka mums libds schim naw nemas wairaf gaidischānas bijuschas, kà zittahm gubernijahm un ohtrfahrt warr lehti isflaidroht, kahds tas kaweklis irr, kas teefu pahrwehrtischānu aisturrejis. To warr katris dohmaht, kà jau Zuhš pašchi effat sawā 14. N^o fazzijuschī, ka to laimi un tohs augtus, ko no teefu pahrwehrtischānas wišfi Baltijas eefsihwotaji gaida, winneem gribb tāpat nowehleht, kà zittahm gubernijahm un to mehš pašchi flaidri saprohtam, ka ta mums lohti waijadšiga. Katris Baltijā, wiš wairaf teefu-leetu-rihtotaji, to atstihst, ka teefu-buhschānai waijaga pahrlabbotai tapt. Kur agraf raksti libds 500 nummureem par gaddu isnahza, tur taggad isnahf pilnigi libds 5000 nummuri; bet isdarritaji un lohne naw wiš 10 reiš wairaf tiftuschī. Kur darriščānas pahrleezigas palikuschas, tur darbs neweizāhs. Teefatajeem irr darba mišsums un teefu leetas steepjāhs garrumā. Kad Zuhš, mihtais Postimees, Baltijā weenu, jeb ohtru pašihstat, kas to wehl naw saprattis, tad pašakkat to man arr; tahdu warr waddahht pa tirgeem rahdiht un zaur to lehti naudu pelniht.

Bet kad Baltijā wehl naw teefu pahrwehrtischāna preefschā nemta, tad warr tizzeht, ka us to ruhpiגי fataifahs un ar mums gribb tift mihtligi apeetees, kà katris prahtigs fainneeks par sawu sirgu ruhpejāhs, neusleef tam nederrigas falkas, kad us tahdu zekku ar grubtu wesumu dohdahs. Wai augstā padohmneeku sehdeschānas-weetā nesinnams, ka muhsu spehšs leelafu wesumu welf ne kà zitta kahda Kreewijas gubernija? Par stipru sirgu teef wišsustizigaki gahdahts. Ka teefu pahrwehrtischāna naw maja leeta, bet ka pee winnas daudš apdohmaschānas un gahdaschānas waijadšigs, kamehr winna (gattawa) teef, to warr katris saprast. Nisfeen ganna-puitam azzis, wišsch sinnahs is pašihstama

meschâ bes wadbitaja un bes alloschanas us mahju aiseet; bet eewedd winnu ar waftejahm azzim fwe-scha meschâ, wai tad winsch nebuhs lâ neredfigs palizzis un neallosees us preefschu un atpaffat? Tâ-pat irr arr ar teefu pahrwehrtischanu. Taggad sinn fatris skaidri, us kurrû puffi winnam jaet taifnibas melleht; bet kad teefu pahrwehrtischana tiftu weegl-prahntigi un aplamâ wihse preefschâ nemta, tad tew nahktu dasch labs rubulihstis par zekka rahdi-schanu malfahnt un kas sinn, kursch tew zekku rahditu un us kurreni tewi aishwadittu.

Tapeh, ka teefu-leeta irr leeta un dahrga leeta, to neradda wis preefsch weena auguma, bet to, kâ dshwojamu-ehku behrnu-behrneeem par laimi un lab-flahschanu isgresno, — fa-ainajaja general-gubernators 10. Septembr. 1864 Lehrpatâ Kur-, Wid- un Iggauau-semmes wiffu-labbakohs liffumu sinna-tajus, teefu pahrwehrtischanaï grunts-rakstu farak-stiht. Winnu darbs bija zaur to jau grubtaks, ne kâ zittur, ka katrai Baltijas gubernijai, pilsehtai, katrai rütl-beedribai un katras gubernijas semneekem bija lihds schim sawadi liffumi bijuschi. Is scheem (liffumeem) waijadseja nu weenu weenigu jaunu liffumu grahmatu til gudri sakrahnt un tahdu teefu eegrohsischanu dibbinahnt, kas lai katram pa prahntam buhtu un kas nedj weenu, nedj ohtru kâ kâ fweeschâ meschâ neallinatu. Lihds Maija mehnescham 1865. bija arr til dauds strahdahts, ka to saprohtigâ wihse islahfht, mahzitam zilwekam preefsch daschas ned-defas buhtu darbs bijis. — 12. Juli 1865. fa-ainajaja general-gubernators kommissijas lohzehtus Rihgâ. Tur winni sawu darbu pabeidsa 12. Maija 1866. No Rihgas general-gubernators aishfuhntija kommissijas rakstus us Pehterburgu ministereem. Tur winnus pahrluhfoja un raudsija us Kreewu teefu pahrwehrtischanas-grunti eegrohsiht; bija atkal grubhts un skunstigs darbs un aishnehma 1½ gaddu laika (lihds ruddenam 1867.), tapeh, ka ta irr skunstiga rihfoschana, ka weherscham gribb falkas un sirgam juhgu usliff. Pehdigi ruddeni 1867. Keisers pawehleja tohs zauriskattitus grunts-rakstus Widd-, Kur- un Iggauau semmes landtageem nosuhtht, lai tee isfalka sawas dohmas par teem. Bija gan par daschu punkti weenam schahdas un ohtram tah-das dohmas, bet par weenu punkti bija wiffieem weenadas dohmas; tâpat arr no augstakas gubernijas waldischanas puffes tiffa salihgts: ka tahdâ wihse, kâ taggad usdohhts teefas pahrwehrtiht, naw eespeh-jams; jo daschadas teefu malfas bija jau bes pah-wehrtischanas malfas muischahm, pilsehtneekem un semneekem, ihsti leelas, — zaur-zaurim rehkinajohnt wairak kâ diwreis til leelas, kâ zittahm Kreewijas gubernijahm. Lihds schim tiffa preefsch teefu ustur-reschanas no muischahm, pilsehtahm un semnehm (semneekem) gan drihs feschî reis wairak malfahnt, ne kâ no frohna puffes, un par usdohhtas teefu pahrwehrtischanas eefahkumu buhtu waijadfigs no

Widsemmes ween 100,000 rublus wehl flahnt maf-fahnt; tapeh, ka zittahm gubernijahm bija no frohna preefsch teefu pahrwehrtischanas palihdsibas-naudâ fohhlita (11 gubernijahm Pehterburgas un Moskawas apgabbalâ 1,879,400 rubli), bet Baltijas gubernijahm nemas. Kur tad to naudû bes frohna palihdsibas nemt?

(Us preefschu beigums.)

Kâ daschi wezzu laiku kaudis pahr seemela gaischumu spreesch.

Kur tad zittur, kâ frohgâ noteef daschas apspree-schanas un schahdas tahdas wallodas pee allus pub-deles jeb brandwihna glahses. Tâ arri schè ussif-meschu apspreechanu par seemeta gaischumu (Nord-licht), kas pehrn un scho gaddu beesî ween bija waf-karôs redsams. Rahdâ frohgâ pee schenka galda sehdedameem „bairihtî“ dserdameem tahda walloda zehlahs: Sikkutu Mitschis waiza Wezz'laiku Brenzim: Wai redseji waffar waffarâ to fohschu seemeta gaischumu, Brenz' mihtais?

Brenzis: Redseju gan un weddohs arri zittus mahju kaudis laukâ to flattitees.

Sikkuta Mitschis: Brenz, tu tahds prahnta wehders buhdams, wai newarri mums tad teift, wî kahdu wihst schis gaischums zekahs?

Brenzis: Nu kâ nu ne! Bet eefam fahntu par to leetu stabstiht, atnefs pahri buttetu bairischa, lat mutte ne-isschubst stabstohnt. (Mitschis eet allu atnste.)

Brenzis glahst iswilzîs zauri lihds dibbenam, atkahsejahs labbi trihs reis un tad eefahnt wallodu tâ: Janzi, tu tak arri skohlâ effi mahzijeem, ka muhsu semme appala un greeeschahs; un rau! ka affe, ap kurrû ta greeeschahs, irr rattu affe lihdsiga, un kad nu kahds rinkis affe fadilt, taps iskriht jeb zitta kahda kuhda noteef, tad ta indewe, kâ proh-tams, jaglahbj.

Affes gals atburrahs seemelôs, kur warreen leela milsenu tauta dshwo, wihri, kas muhsu basnizas tohrna angstumâ. Schee milsu wihri tee semmes affes kalleji. Teem negantigi leela smehde ar war-renu laktu un us to tee to dselst lakt, ka ugguns tahntu jo tahntu sprehga; un redst, schi ugguns dohd to gaischumu pee debbes un ta dselses kalschana us to breefmigo laktu tâ dsirksteles mett, kas tai at-spihdumâ tahs struhgas rahd', to mehse pee debbes redsam. Bet kad nu darbs padarrihts, tad milseni aiskurr sawas garrahs pihpes, kurrû zibbuki trihs reis til garri, kâ muhsu basnizas tohrnis, un tad tee eet gulleht. Nu mehse redsam pee debbes gaischumu issteepjamees, lihds peh, kad pihpes isdegguschas, arri gaischums apdseest.

Jaun'laiku Janzis: Tu jau, mihtais Brenzi, til pafalkas stabsti. Mums zittahnt skohlâ skohl-meisters to nebuht nau teizis, ka seemela blahsma tâ zekahs.

Brenzis: Skohlâs nu til schôs laitôs zehlfuschahs. Tahs wehl wiffu neproht. Wezzi kaudis gudrakt!

Mans nelaiſa tehwa tehws man to no ſeemeta blaſmas ſtabſtija. Tas taf buhs to leetu labbafi ſinnajis, ne la juhs ar wiſſu ſawu ſkloſchanohs.

Mitſchis: Tad tee miſſu wiſhri, kas ſeemetos dſihwo, gan buhs ſlitti kalleji, ka allaſchin un aſſchin pee aſſes kas kaſſams; jo ſehogadd' taf dauds waſſarus, pat daſchreis diwi waſſari no weetas gaiſchums atſpihdeja.

Brenzis: Atfal tu ta neprahtigi runna! Nu, tas naht no tabs aſtras brauſſchanas faukâ laikâ, un neba ikreis ir bruſwers labbu allu iſbruſwe un pawahram ahtri wahroht, arri kaſdreis ſuppe peedeſſe.

Mitſchis: Bet ka labbad tad allaſchin ta ſkubda waſſarôs un ne kad deenâs ne noteek?

Brenzis: Nau! kaſds tu dums leezees! — Juſtiment par deenu, kad ſemmei jagreeſchahs, taf newarr to indewi glaht; bet til waſſarâ, kad zeſſch nobrautts un kaubis taiſahs gulleht eet.

Janzis: Brenzi, Brenzi! tu jau muldi, ſemme jau arri par nahti greeſchahs un lad pee mums nahts, tad ohtrâ puſs ſemmes lohdei (Amerikâ) atfal deena!

Brenzis: Nu ta tad, tu jau effi tas gudrakais!

Janzis: Ne wiſ gudrakais; bet to eſnu mahziſees no gudrakajeem, prohti: ſkohlâ.

Brenzis: Teba! Ko tu arweenu ſawu ſkohlupreeſchâ ſchauj? Juhs, tee ſkohlotee, gribbat allaſchin tee labbatee buht, wiſſas wezzas labbas leetas ſmahdedami. Wezzu wezzo tehwu gudribu juhs ſauzat par paſaſſahm un tenkaſhm, peeſtdeenâs waſſaru ſwehtſchanu juhs turrat par mahneem, brandwiſhna dſerſchanu par weſſelibas pohſtiſchanu un ſildu zeſſchanu, pee meitahm eeſchanu par grehtu un ſaunu, trumpeschanu par pohſta deliwereſchanu u. t. j. pr.

Janzis: Tas irr wiſſ taiſniba ween! — Jo augſtaki gudribas ſaulite pazekahs, jo wairahſtumſibas darbu ehna ſaploht! — Biſ mannim ſinnams, tad ſeemeta blaſma zeſſahs no teem ſatrahjuſcheem ſihtara un jehra twaiſteem, kas pee ſeemeta pohſta no ſemmes iſzeſſahs, un augſti kaſpi, to gaiſchumu dohd daſchadâs ſtruhglâs un pehrwes pee debbeſs atſpihd. Seemeta blaſma nau ne kaſzits, miſkaiſ Brenzi, ka til twaitu ſpihguloſchana!

Brenzis: Teba! — eij runnaht ar teem wiſreem! Teem jau attappiga mutte! — Nu lai, lai!

Mitſchis: Wezzais Brenzi, ſchê dſerr allu un nepihſtees! Dohma ta:

„Kaſds putnis — tahda dſeeſma,

Janzis: Kaſda ugguns, tahda leeſma!“

G. F. S.

Brihwiba.

Kas laudis noſpeeſch lohpu kaſria?

Un netaiſniba wehrdſina?

Kas tautas mahnu-dubfôs wahrta

Un appaſch juhga kalpina?

Kas turra prahtus tumſibâ?

Nu, ſinnams, ta irr wehrdſiba!

Baur to gan tautas naht pee gohda?

Kas zilwelus gan laimê zeſſ?

Kas katru netaiſnibu ſohda?

Baur to gan tautas plautſt un zeſſ?

Kas wadda prahtus gaiſchibâ?

Nu, ſinnams, ta irr brihwiba!

Kur brihwiba ſtary kauidim kaſjahs,

ſa, iſſtenaja brihwiba,

Tur tauta tautu ſkaiſſi ſtaſjahs,

No piſſcheem zeſſahs dſihwibâ;

Tur taiſnib' netaiſnib' ſaht lauſt,

Tur lablkaſchanaſs gaiſma auſt.

Tu, manna mihta Latwju tauta,

Ar ilgi ſmakti wehrdſibâ;

Senn Tew arr brihwiba irr tauta,

Ar Tew auſt jauna dſihwiba.

Taf ſaktu — luhdſu, peedoſſi —!

Wehl iſhti brihwa ne-efſi!

Kaut brihwib's-ſtari us Tew' kaſjahs

Un allaſch paleek leelaki,

Taf wehl ta ehna liidinajahs

Ap Dewi wehrdſib's paleeki;

Wehl Dewi ſohki neaiſneedi

Ka brihwahm tautahm lihdſi teez!

Wehl maſa Tawa weenprahtiba

Un — weenprahtib' dohd ſtiprumu;

Wehl wahja tautas miſleſtiba;

Taf ta neſs tautai kuplumu;

Wehl rohdahs daſch labſ Latweetiſ,

Kas tautas wahrdi atmettiſ.

Bet zerreju un tizzu drohſchi,

Ka weentreiſ auſſes Tew taſ laits,

Kur tautas krohnis mirdeſſes koſſchi,

Kur ſpohſch buhs brihwib's-ſaules-waigs.

Nahj, ſelta laits, tu dahrgais, jauſ!

Tew' gaida katris tautas draugs! —

M. L. pp.

Labbibas un zittu prezzu tirguſ,

Rihgâ, 15. April 1871.

M a t a j a p a r :

1/3 tſchm. jed	1 puſru	kweeſchu	4 r. 10 t.
1/3 " "	1 " "	rudſu	2 " 70 "
1/3 " "	1 " "	meeſchu	2 " 25 "
1/3 " "	1 " "	auſu	1 " 40 "
1/3 " "	1 " "	rupju rudſu milu	2 " 30 "
1/3 " "	1 " "	bihdeletu rudſu milu	3 " 50 "
1/3 " "	1 " "	kweeſchu milu	4 " 50 "
1/3 " "	1 " "	meeſchu putraimu	3 " 30 "
1/3 " "	1 " "	grille putraimu	3 " 20 "
1/3 " "	1 " "	auſu putraimu	— " — "
1/3 " "	1 " "	ſirnu	— " — "
1/3 " "	1 " "	ſartuppelu	1 " — "
1 puddu		ſeena	— " 35 "
1/3 " jed	1 pohdu	dſeſes	1 " — "
1/3 " "	" "	appinu	— " — "
1/3 " "	" "	ſweeſta	5 " — "
1/3 " "	" "	tabaka	1 " 40 "
1/3 " "	" "	krohna ſinnu	2 " 20 "
1/3 " "	" "	brakka	1 " 75 "
10 puddu jed	1 birſam.	krohna ſinnu	45 — 53 —
10 " "	1 " "	brakka	34 — 38 —
1 muzzu	ſinnu	ſebſlu	9 " 70 "
1 " "	" "	ſikku laſdu muzza	14 " 75 "
1 " "	" "	eglu muzza	14 " 25 "
10 puddu (1 muzzu)	ſarſanahs	ſaſle	6 " 25 "
10 " "	" "	rupja baſlahs ſaſle	5 " 50 "
10 " "	" "	imalkas baſlahs ſaſle	— " — "

Eids 16. April pee Rihgâs atnahſuſchi 65 fuggi un aiſgahjuſchi 25 fuggi.

No jenzures atwehlehts.

Rihgâ, 16. April 1871.

Atbildedams redaktehrs: A. Leitan.

Sluddinaschanas.

Beens namma-kalps, lam wajjag arri par fut-
fcheri buht, lai peeteizahs Sinder-eelä N 19.

Uetizjams kalps, las arri firgus proht lobpt
warr weetu dabbuht leelajä Fuhrmann-eelä N 26
per **Jacob Ed.**

Meens damp-kattu kurrinatajs
ar labbam leezibahm teel mellehts
„Saunä piri?“ no **J. Beresowa.**

Jaunas meitenes, las strohderechanu un
fchubfchanu ar maschihni grihb eemahjitees, lai
melbahs Behterburgas Uprithgä, leelajä Fuhr-
mann-eelä N 3 per **K. Berg.**

Teem tai Rihgas pilsfehntas credit-beedribai (Hypotheken-Verein)

peestabjuschem mahju-faimneeleem zaur fcheem
ralsteem teel atminnehts, la tahs pußgadda ren-
tes par dabbutu fidlu-grahmaru aisleenejumu no
15ta libds 30ta April ja-eemafsa; zittabi pehz
§ 66 likkuma teem lametajem pagaidu rentes par
to ne-eemafsatu summu 1 prozente par mehnesi
buhs jamatja. **Direzione. 3**

Lapehz, la tai laila, tad luggoschana
cehajahs, dauds iweschu strahoneeli Rihgä
janah un pa waffaras laitu te usturcahs un
fad sinna, la schinni gadda wehl wairaf strah-
neeku schi fanahs, tad, par ais-argaschanu, la
lai lippigas fehras ne-izjellahs, pihsfehntas wefse-
libas komitejai Widfimmes gubernijas preelsh-
neeks udeemia, wiffas darba-lauschu dshwes-wee-
tas grunigi ismelleht, nepalaut, la tee par dauds
berfi kopya dshwo un pawiffam flitas un wefse-
libas slahdigas mahjas nemas netaut isihrecht.
Pehz schahs pawehleschanas tad nu schi wefse-
libas-komiteja arri nelawefees nis darriht.

Ladeht schi komiteja to turr' par peelshjigu,
fcho pawehlt sinnamu darriht wiffem un ihpa-
fchi tahdeem faimneeleem, lam ire isihrejamas
darba-lauschu niadjas, la lai tee sinn fargatees
un wehra lilt, la nedarra tam pretti.

Rihgä, 6. April 1871.

Wefselwas komitejas wahra:
Preelshfehntajs **Arend Bertholz.**
Sittehrs **H. Bärnhoff.** 2

Appalsch Bukumuischas, netablu no
Dinamides, irr diwi krohgi no 23fcha
april f. g. us rentu dabbujami un warr tamdeht
latru beenu pee muischas waldischanas peenahlt.

Par 7 rubteem

un arri dahrgal fudrabu zilinder-pullstikus ar bil-
dehm pehz latra patifschanas un no wiffadahm
sortehm warr dabbuht tai pullstiku bohde leelajä
Pils-eelä N 20. Galtmoschana us weenu gaddu.

**A. Th. Thiefs,
wezzala**

Englischu magasihne, Rihgä,

warr dabbuht wiffulabbalaps Ghschreibstas patent-
iskaptes, ar un bee selta ralsteem, schlippeles,
grahbelius un wiffas sortes ammatneeku-rihtu
pehz latra patifschanas.

No Polizijas atwehlehts. Driklehts un dabbujams pee bilshu- un grahmaru-drikleraja **Ernst Platez,** Rihgä, per Behtera-bajnijas N 1.

G a t t a w u s

Sweedru

arklus

ar weenu firgu bruhfejamas pehz jaunas mohdes pahrdohd par 5 1/2 rub. fud.,
1 rub. 35 kap. tahs dshesu daffas ween, tai semmfohpibas ribku fantori

F. W. Grammann,
leelä Fehlab-eelä N 12.

Siina us nahtama waffaras laita

preelsh leellungeem, muischas walbineeleem, buh-
meistereem, mahju gruntineeleem, faimneeleem un
turretajem, talpeem un eedshwotajem, la ar
warru un pilnu krahjumu dabbujamas wiffadas
atfehgas preelsh leelahm un masahm ijabas
durwihm, ar kofla, ragga, miffina un dshela
rohtas speedumeem, wiffadas enges no dshela un
miffina preelsh liktras wajadhibas, flehgu fkrub-
wes, eelrampejamee adht jeb krampifchi un stuhru
peetwehrumi, miffina un dshela fadschibas drohfsch-
neeli, par wiffu wairaf flawejami preelsh pils-
fehntas un fahbshu eedshwotajem; ta arri tahs
wiffulabbalaps jaunas mohdes Sweedru semmes
bruffu, dubbuht latru, latru un pußlattu naglas
no ta ihstena un wiffulabbalaps dshela, pee furrahm
ihweenu naglu atnedeht warr un eelsh pilna
kasta neweena isfchirras jeb bralkas nagla at-
rohnama; wehl arri teel pahrdohntas tahs Eng-
landes un Belgijas semmes maschinu naglas
preelsh flindelu jumteem, preelsh muhru un
jeenu rohreschanas, fedleneeleem un rattinu drei-
manneem, rattinu dsheli, flindelu un linnu ma-
schinu ehweles sobbi, firgu-pinneelli, firgu,
gohwju, altas, strengu un dsheltes lehes, ezze-
fchu fkrubwas, weenjuhgu ehrgtu arkli ar wellenu
un arri bes wellenu nascheem, un wehl dauds
zittadas prezes preelsh wiffadahm wajjaschahm tai

J. Redlich

gruntigä

Englischu magasihne, Rihgä.

Weena muischina

ar 114 puhru-weetahm semmes un weena krohgu.
6 1/2 werstes no pilsfehntas, ar wiffem semmfohpibas
cerohschem, peena-lohpeem un darba-firgeem teel
pahrdohnta, moi isrenteta. Klaphalas sinna isdohs
P. Fodejew l. bohde, Rohp-eelä, pietti rahtusim.

Dezimal-fwarrus wifelabbali tajstus un puz-
fudmallas, pehrwju dshirnowas, leelas un masas,
flehdjamas krahjns durris, lappu krusus, lappu
fehntas, laufetas dsheltes krahjnis, lehtus, lehtu-
plihres, rostes, wahgu-bulkes, arklus, keru-ritte-
nus, linnu-mishuomas maschinas, la arri wiffa-
das sortes maschinu la arri laufetas dsheltes pre-
zes lehti pahrdohd un us sataifschanu peenemin
wiffadas maschinas un laufetas dsheltes prezes,
fo ahiri un par lehtu malfu sataifa **Julius
Gabler,** Melgalwu mahjas gallä, Wolkowa n.

Beenijameem semmju laudim
un fchejenes Latweeschem mihligt
sinnoju, la pee mannis atfal dab-
bujamas glihti eesetahs latwiflas

Dseefmu-grahmatas

par fchahdu tirgu:
ahdas wahkä ar feltitahm mallahm i r. 90 L.
glihtä ahdas wahkä ar dshelt. mall. 1 „ 40 „
prostakä ahd. wahkä ar dsh. lappu m. 1 „ — „
Schis tirgus nenodinjams.
Ernst Platez.

Samu andeli aistahdami,
par itt lehtu tirgu taggad is-
pahrdohdam wiffas sawas prezes, la:

sihda, willana un kofhwillas
kleitu drahnas, laffatus no
dashadahm sortehm, mehbelu
drahnas un gardines, galda-
autus, raibus un no linnu
drahnas mantelus, paletos
un dshekatas.

Strohkirch un Kaul,
prettim birshu-nammam.

Rappu-krustus, superfosfatu

un rittenus preelsh linnu-mihsteschanas
lehti pahrdohd

Man un beedris,
Sinder-eelä N 2. 5

Weesibas waffaras

no Latweeschu labdarischanas beedribas feshdeen,
tai 17. April fch. g. ar teatera israhdischanu un
danjoschenu, preelsh Latweeschu nabbogu behrnu-
flohloschanas taps dohts. Weedri preti lahtu-us-
rahdischanu malfabs 30 kap, un zaur beedreem
eewesti ne-beedri 50 kap. Musihka tablfes pulst.
8 1/2 waffara; heigfies pulstien 3 nalti.

Komiteja.

Za lahde buhtu fanehmis lahda walstis ftoh-
meistera attestati, las no ftohlu-waldischanas is-
dohnta un arri zittas, las tai drikletai laht bija, tad
tohp luhgts to M. w. drikku-namma atdohi. Schi
attestate pajudduht no Wallofsh krohgu lihds Rihgu.

Las, las fwehdeem, tai 11. April
starp pulstien 12 un 1 leelajä Fuhr-
mann-eelä N 26 us trottoara masu
djeltenu sunniti ar baltu purnu, ar raddis, dabbuht

3 rublus atraddeja algas,

lad to nowohs tai preemineta mahjä pee
Jacob Ed.

Deefa tizziba.

(Statt. Nr. 14. Beigums.)

Bet Rudolps nedfirdeja wairs. Us ween reis winsch pa wiffam par zittu zilwefu bij palizzis. Winsch sfrehja pee lohga un to ahtri atwehra.

„Al Tu debbes tehtia!“ tà winsch eefauzahs, „pirmo reis fawâ muhschâ nu fahku redseht, just, dwaſchu willt un dſihwoht. Al zil jauka ſchi paſaule! Debbes, femme, juhra, fallas — wiſ tas irr jauſ! Nu effu jauns, ſtipris, laimigs.

Baroneete pee dehla peegahjuſe to apkampa un rabdija dahſâ us dakteri un wianna meitu. Wianna metta ar rohku un tehws ar meitu nahza augſchâ.

„Dakter fungs,“ baroneete itt laipnigi fazzija, „luhdsjohs, dohdeet ſawu meitu mannam dehla, tam baronam von Dorban, par gaſpaſchu.“

To fazzijufe wianna apgihba.

Rudolpa un Suhles laimi un preefus newarram apraſtiht.

Pehz ta laifa, fur Rudolps tilka glahbts, baroneete palikka lohtri ſlahbana, tà tas ar weenu noteel, kad dſihwê ſahda ſwarriga leeta pahrgrohſijufees. Wiinnai negribbejahs wairs ſcha ſemmes gabbalna atſtaht, fur wiſſu bij peedſihwojuſe, ſas zaur baiſlehm, ſahpehm un preekeem mahtes firdei warr notift.

Wianna litka ne taſlu no wezzas pilſ-muhru druppeem ſmuktu nammu buhweht. Schê wianna kluffi dſihwoja, un lai gan jaunais pahris mahti luhdsja, par ſeemu us Parihſi nahlt dſihwoht, tomehr baroneete tē palikke. Paſchōs leelōs preeōs Suhle kluffas Tehwa mahjas ne-aiſmirſa. Wianna bij lauku un weentulibas behrns, tapehž tai pilſſehſtâ nepatikka.

Baroneetei bij leelais preeks, kad waſſarâ jaunee laudis atkal us juhmallu nahza. Abbi wezzee ſawus behrnus ar preeku ween ſagaibija.

Tà nu pagahja ſahbi peezi gaddi. Tas nolikts mirſchanas laifs jau ſenn bij aiſmirſts, Rudolps bij weffels un ſpehžigs wihrs. Dimi ſteltri behrni wezzai baroneetei leelus preekus darrija, un ſchee preefti ſalibſinajami ar jauku ruddena laiku, ſas pehž karſtas waſſaras daſchu reis atgaddahs. Liffahs, ſa ſcheem kautineem itt ne ſas pee laimes netruhſt un tomehr dakterſ brihnedamees un ar firōs ſahpehm nomannija, ſa wezza baroneete nebij laimiga. Iſpaſchi tad, kad wiannas dehlis no Parihſes atbrauza, warreja manniht, ſa wezza dahma wehl behdigaka palikka, un dehlis arri mahtes tà negohdaja un nezeenija, tà papreeſchu.

Baroneete ſawa dehla firōi mahzeja laſſiht tà atwehritâ grahmatâ. Râ un ſo wianna zeeta, to neſpehjam apraſtiht. Wai dehlis wiinnai tizzetu, kad ſlaidri iſfazzitu ſa winsch tomehr Dorban barona dehlis effohž; un kad tà notiftu, wai tad atkal taſs pirmahs dohmas par mirſchanu un eedſimtu ſlim-

mibu negreeſtohs atpaſſat? ſas to warreja ſinnah? Tapehž nabhadſite paturreja wiſſu pee ſewis un zeeta kluffâ garrà.

Stipra, garra ſeema bij pagahjuſe un jauſ paſaſſara laifs atnahza. Rudolps ar Suhli pehž eeraſtas wiſſes ſteidsjahs, mahti apmekleht. Dakterſ nahza winneem pretti un iſſſattijahs niſnis.

„ſas nu notizzis?“ Dorban fungs nobihjees praſſija.

„Suhfu mahte irr ſlimma,“ dakterſ iſſſchi atteiza. To dſirōht Rudolpam preeſſcheja mahtes mihsleſtiba atkal firōi greeſahs atpaſſat.

Winsch ſteidsjahs pee ſlimneezeſ gultas tur zeelōs nomeſdamees. Bet mahtei nebij wairs ſpehla uszeltees.

Dhtrâ rihtâ ſlimneeze wehlejahs, lai to pee lohga neffohht. Mahžitais bij til ſo aiſgahjis. Behrni fazzija taſs luhgſchanas no galwas, ſo mahte teem mahzijufe, un raudaja redſedami, ſa leelee raud.

Wezza baroneete wiſſus ſpehkus ſanemdama metta dakteram ar rohku, lai nahfoht tuwaſ.

Dakterſ pee gultas peegahjis un mutti wiinnai pee auſis peelizis kluffi praſſija: „Wai jums wehl naw ſas jaſakka — warr buht Rudolps?“

„Mans dehlia“ — wianna gribbeja gan ſo fazzihht, bet newarreja wairs. Wehl reiſi azzis metta us ſawa dehla, ſas ar Suhli raudaja — tad iſſdſiffa tà ſwezze.

Us ſahdſchas ſappenehm atrohd ſappa almeni, fur ſtahw rakſtihts:

„Schê duſ Deewa meerâ baroneete von Dorban. Wianna 46 gaddu wezza mirra.“

Druſzin ſemmal zitta rohka ſchahdu rakſtu uſwilluſe: „Zeetufe par nepateeſi!“

Rudolps neſinn, ſa dakterſ to rakſtijis, ſa gan uſminneja, ſa baroneete nebij toreis pateeſibu teikuſe, fazzidama, ſa winsch, Rudolps, ne-effohht Dorban barona dehlis.

Dehlu glahbhoht paſchaj no wianna par nepateeſi ſauns bij jazeefch un tà jamirſt.

Statt, zil leela mahtes mihsleſtiba! J. N.

Deefa un garſ.

(Statt. Nr. 14. Beigums.)

Dakteri atradduſchi un peerahdijufchi, ſa ta materija*), no lam zilwefa meeſas taiſahs, eefch zilwefa weenadi ween atjaunojahs. It katra dalka no muhsu meeſas, arri poſchi zeetee ſauli, katrâ azzumirlli ſawu materiju atjauno. Tas tà ſaprohtams: Kad ſahds mahju uſbuhwejis, ittinn gattawu, ſa tur itt ne ſas netruhſt, tad tomehr pehž ſahda laifa ſchis tas nobilſt: juntam dalkini plihſt, kraſne iſdegg, enges un atſlehgahs ſamaitajahs, ruhſes lohgeem eet puſchu un ar laiku paſcham nammam ſahds jauns bakſis ja-eleef. Rohpigs ſaimneeſs to wainu tuh-

*) Par materiju ſauz wiſſas leetas, ſas garſ naw.

lin islahpihs. Pascha namma isflatta zaur islah-
pishanu neteef pabrgrohsita. Namms nekustahs, ta-
pehz wiinna daffas arr til drihs nenodilst. Zittadi
irr ar maschini: ta deenu no deenas kustahs un zaur
tam katra daffa ahtral nobilst un maschine fahf
flabbeht. Nu meisteram janahf un tas rats, ta
fkruhwe, kas sadilluschi, no jauna ja-eeleef, zittadi
maschine beidsobt pawiffam wairs ne-eet. Tshs
nobilluschas daffas til pat leelas, tahda pascha mehra
jataisa, zittad ta jauna daffa nepafs klahf un ma-
schine Zaur tam newarr eet. Us tahdu wihfi katra
daffa maschine ja-atjauno.

Tapat irr ar zilwela meesu. Tai ehdeenâ, ko
mehs ildeenâs eenemmam, irr ta materija eefschâ,
no kam meesa warr taisitees. Ehdeens pa mutti
teef mahgâ: mahga us wiffahm sawahm peederrigahm
daffahm irr tas lehlis, kur eenemts ehdeens teef sa-
wahrihts un us daffahm schkirts. Tshs ehdeena
daffas, kas pee meefas atjaunoschanas nederr teef
atschkirtas un eet katuru deen no zilwela ahra, bet
ta ehdeena daffa, kas meesai derriga, eet affinis;
affinis teef dsihflâs zaur firds pufsteschanu zaur
wiffu meesu dsihtas, kamehr tur noteef, kur waija-
dsigs, til lab galkâ kâ ahda, taulôs, naggôs, mattôs;
ar ihseem wahrdeem, affinis irr ta materija, no kam
taisahs kauli, galka, ahda, tauhi, naggi, matti u. t. pr.,
kas tahda pascha wihse affinis eeflehgti, kâ saldâ
peenâ krehjums, sweests, kehrnes-peens, ruhgusch-peens
u. t. pr. — Zaur zilwela kusteschanohs meefas daffas
tam nobilst; to no tam warr manniht, ka il katuris darbu
strahdajohf beidsobt paleef flahbans un ka fahf ehft
gribbetees; zaur ehdeenu zekahs atkal jaunâs meefas-
daffas, tshs nobruhketas teef zaur swihschanu u. t. pr.
no meefas ahra dsihtas. Gudri dakteri sinn ittin
skaidri, ka us tahdu wihfi zilwela meesa ar wiffahm
sawahm daffahm ihfâ laifâ teef pawiffam zitta, tâ
ka neweens schinni April mehnesi newarr fazzihf:
Man ta patte meesa, ko scha gadda Januar meh-
nesi nehfaju; isflatta ta patte, bet meefas pawiffam
zittas.

Lai zilwels kustetohs gribbedams wai negribbedams
— neweens lohzehtis, ne dsihfla, ne firds nekustahs kur
notiltu nobruhketu meefas daffu isdsihschana un
jaunu meefas daffu peeweschana. Kad tahda ma-
terijas pahrmainschana, kur jauna wezzas weeta
teef, nostahjabs, tad zilwels us tahm pehdahm pa-
leef flimms.

Bet kad tas nu peerahdihts, ka zilwela meefas —
kault arr — ihfâ laifâ teef pawiffam zittas! — tad
nu atkal mehrlakkam prassim: kâ tas warr buht,
ka padshwojuschi zilweli juhtahs tee paschi effohf,
kas jaunibas deenas bijuschi? Kad mehrlakkis pats
jawâs jaunibas deenas kadhâ schnam ahdu fâ-
pluhlaja, tad winsch scha stikka wehl schodeen at-
minnahs; bet kâ tad schis warr atminnetees, kad,
pehz wiinna dohmahm, zilwelam garra naw un no
teem naggeem, ar ko plehsa arri ne smaktas? Kas

tad nu atminnahs? La meesa, kas pee plehscha-
nahs tew bij, irr pagallam; tapehz to atminneschanu
newarr doht ta taggadeja to naw darrijuse; un ne-
bij arr pee plehschanahs klahf; us tahdu wihfi tag-
gadeja meesa arri newarr atminneschanu doht, kas
tad nu zauru muhschu atminnu tur? Muhsu bihs-
kapa tehws Ullmanns jau labbi gaddôs, winsch
zauru muhschu Latweescheem dauds labba darrijis
un darra wehl taggad; kas zeenigais tehws katram
fazzihf, kam ta laima, ar winnu fatiktees, ka skaidri
atminnahs, zil un kahdas grahmatas preefsch-deenas
faraktijis. Kas tad nu irr tas pastahwigais eefsch
zilwela, kad meefas daffas ihfâ laifâ pahriwihjabs?
Tas newarr zits nefas buht, kâ tas no Deewa
dohts gars.

No scheem raksteem warr katuris netizzigais gan
noprast, ka zilwelam gars irr. Kas ar garru pehz
nahwes noteef, to newarram sinnaht, to buhs
mums tizzeht.

Zilwekeem naw tas listens, semmes wirsi ar
meefigahm azzim wiffu flattihf, bet kam, kas no
teefas dohma un melle, kam tal nu buhs peerah-
dihts, ka gars irr eefsch zilwela un tas wiffu speh-
zigais gars besgalligâ pasaulê. Tapehz, mihti, lai
ne-effam mehrlakkeem un ehrmeem lihdsigi, kas zit-
teem pakkat runna un darra, bet lai meklejam paschi,
tad to pateesibu atraddisim, zil zaur sinnatnibu ee-
spehjams. J. N.

Tschiggans.

Seema frohgâ danzaja. Sauni puishchi greefa mei-
tas tâ rinki, itt kâ kahsas buhtu. Kshsas nu gan
nebij, bet ko danzotaji par to behda. Sauni kaudis,
meeglas kahjas, tee danzo lustes deht, wai kahsas
irr, wai ne, kad til kahda wihjole tschihst jeb klar-
nette ar bassas wihjoli parksch. Wairaf musikantu
arri schinni frohgâ nebij, bet pa atwehrteem lohgeem
tezzeja firts pawaffaras gais, ahra pa lohkeem putni
smukki dseedaja, jillais debbes pahf frohgu, zeemu,
mescheem un plawahm isplattijahs, un tas darrija
firdi preezigatu, nekâ desmit klarnettes. Til ko dan-
zis pagallam, tublin pastelleja atkal jaunu. Musi-
kanteem bij ko nemtees, bet danzotaji par to ne ko
nebehdaja, spehlmannus par seierlasti ar dsihwahm
rohlahm un plauschahm turredami.

Beidsobt tomehr klarnettes puhtejam listahs par
dauds, dwaichas peetruhka, un bes dwaichas newarr
labbi puhst. Winsch peefuffis klarnetti us galda no-
liffa un atflehjabs sawâ krehflâ; kruhtis kam jau
fenn nebij wairs wesseligas un danzotajeem par labbu
tal negribbeja beidsamo elpu ispuhst.

Wihjole ar bassu prohweja weeni paschi, bet ne-
gahja labbi. Wihjolu spehletais bij jaunâs un ne-
pratta wehl pehz taites raut un tas ar bassu weens
pats newarreja, lai gan ruhza ko ween mahf. Urt
schee diwi dantscha widdu nostahjabs.

„Sauns flaits puisis ar fawu danzotaju pee muskantu galda peenahza.

„Kapeh; nesphelejet?“ winsch usfauza. „Danzis wehl nam pagallam!“

„Es newarru wairs!“ klarnettes puhteis zeeti atteiza. Bij wihrs jau labbi gaddos. „Man peezi behrni un weenas paschas pfauschas, un tad tahs juppis rauj, kas manneem behrneem maissi dohs. Jau pufsdeenas greeschahs wiffi ka weefuls, un ne-effu wis til lahrijs, ar fruhstim Zuhfu kahjas peekauseht!“

„No nu runna, wezzi!“ puisis preezigi usfauza. „Nicht Zums laika deesgan atpuhstees! Schè — par to warreet fruhstim kahdu labbumu darriht — tad winnas paliks stiprakas! Bet nu spehlejeet — spehlejeet!“

Puisis usmetta us galda naudas gabbalu un ar fawu danzotaju atkal rinda nostahjabs.

Klarnettes puhteis pufs preezigi, pufs behdigi naudu usskattidams grubhschi nopuhthas, nehma klarnetti un laida atkal walka, wihjoles ar bassu tam lihds, un danzis gahja atkal us preekschu.

Staltais puisis fastta kahjas us grihdas fazzidams:

„Nu winsch warr. Urrah! danzofim!“

„Karstan Pehters irr ismannigs sehns,“ te kahds wezzis fazzija. „Ar ween lustigs! Isskattahs, it ka winsch muskanteem buhtu jaunahs rohkas eedewis! Klau ka tee greesch un puhsch!“

„Winsch grascha netaupa,“ ohtris atbildeja. „Kur tas danzo, tur frohdseneekam un muskanteem naw ko schelotees.“

„Un til ko no wanderseka zeffeem mahjäs,“ pirmahs teiza, „tuhlin wiffu smulkalo meitu muhsu zeema ismellejis. Jau tschetrus dantschus ar meldera Mari danzo, un leelahs, ka Marei Pehters arri patiht; slatt, ka tee weenad ween smeij.“

Ohtris netizzigi galwu grohsija.

„Pehtera smehe jau labbu naudu eenefs,“ winsch teiza, „bet tomehr dohmaju, ka Melders ar fawu meitu grihb augstaka kahra tift. Melders leelahs ar fawu mantu un baggatibu, un no sudmallahm jau wairak ka weens puisis atraidihst, kas peh; Marei prezeja.“

„Ha, ha, ha! Tas gan warr buht tapeh; til weegli notizzis, ka dsirnawahm wiff apkahrt kahrtli un wih-toli aug, kur warr riblites greeht, ar ko prezzeneekus aisdhscht,“ pirmahs smejhahs. „Beidsoht tomehr tas ihstais nahs, kad Marei negrihb par wezzu meitu palikt, tas nebuhtu melderam pa prahtam. Karstan Pehters irr smuks behrns un eenahschanas winnam arri deesgan — warrbuht tam laimesees! — Wai Taws dehls tur arri negahja us prezzibahm un tiffa atstumts? — Laudis no tam runnaja.“

„Nesinnu no tam ne lo, laudis daschadi plahpa,“ ohtris starbi atteiza, bet no winna runnas warreja manniht, ka ta gan effoht hijis. „Man naw nekahda nohte, par meldera raddeneeku palikt, tas jau ar ween par lungu israhdsiees, kamehr dsihwohs, un

kad snohst tam pa prahtam neisdarrihs, tad jau buhs beidsamais nemeers. Arri meldera meita mannam deklam nepafs, winnam wairag tahdas seewas, kas tam pee darba palihds.“

„Kad mans dehls jau fenn nebuhtu apprezzejees,“ pirmahs atteiza, „un Mare winnu nemtu, es ne wahrdu nefazzitu. Winna branga meita un dabubhs puhra wairak lihds, ne ka mums abbeem lohpa. Slatt ka Pehters winnu danzohjt grohsa! Es Tew fallu, tee pafs abbi lohpa!“

Pehters danzoja abbeem wallodneekeem garram. Winnam augums bij lohans, kur ween pafustejahs, waigs danzohjt nosarjis un no sillahm azzim tam weenadi weegls un lustigs prahts atspihdeja.

Pehtera tehms, wezzais Karstans, pirka to smehe di preeksch fawa dehla, un schis tiffa no sweschuma mahjäs, jau bij ar wisseem draugs un pasihstams. Uhdens meldera meitu winsch schodeen pirmo reis redseja, zitti puischi tam fazzija, ka winna effoht wiffa zeema ka smulkala meita, bet leppojokees par dauds un zeema puischus smahdejoht, tapeh; lai Pehters no winnas fargotees; Pehters par to ne ko nebehdaja un tilpat ar Mari danzoja. Mare nerahdijahs wis til lepna, ka laudis runnaja. Winna prett Pehteri bij laipniga, winna ar Pehteri danzodama smejhahs pilna fallä — un tas warreja til tadeht ka buht, ka winnai Pehters labbat patiffa, kas gan no pasauls til dauds nebij redsejusch, ka winsch un tadeht nemahzeja til smalki uswestees.

Tas Pehteram prahtu wehl augstal zehla, ko no tam warreja manniht ka winsch diwireis til stipri ar papehscheem us grihdas fitta, ne ka zitti.

Danzis atkal pa gallam. Peehuffis winsch gribeja us kahda benka, kas tuweene, nosehstees, te us weenreis danzotaji bailigi un pakluffi eesfauzahs:

„Kau, kau, Markus!“

Danzotaji, wiffi bailigi, no weenas puffes atkahpahs un ar eplehstahm azzim apkahrt skattijahs. Pehters to nefapratta, un kahda tumshä fallä azzis mehdams gaidija, lai winnam scho ehriugu leetu isflaidro; winsch tumshumä eeraudhsju puiß ka stabu pee seenas stahwoht, kas ar sawahm melnahm deggofcham azzim Pehteri un winna danzotaju Warri ittin stihwi usluhloja.

Schis puisis bij no widdeja leeluma, flaits un smalks isaudhs, warr buht kahdu diwdesmit gaddu wezs. Winsch ar sawahm melnahm spulgodamahm azzim, melneem matteem un eedseltenu waiga ahdu pa wiffam sawadi iskattijahs, ne ka zitti puischi. Waigs schim puischam isliklahs behdigs, bet azzis duhschigi spihdeja.

„Markus! Markus!“ wehl zitti tschuhlstedami eesfauzahs, un Mare wilka Pehteri ais rohkas, lai nahloht us mahjahm.

Sweschais puisis nomannija gan, ka wiffi azzis us winna metta un bailigi no tahs puffes, kur winsch stahweja, atkahpahs, bet winsch par to til

paſmehjabs. Wehl wiſch ar ween tai paſchâ weetâ ſtahweja azzis us ſatru meſdams, itt kâ buhtu gribbejis ſatru labbi paſiht, tad lepni wiſſam mugguru greeſdams gabja pa durwim prohjam. Kad ſweſchneeks jau bij prohjam, tal til wehl nomannija, zil lohſani un weegli wiſch ſohſtus ſpehra, gan zeeſchi uſmihdams, bet til kluffu, ka ne weens nedſirdeja.

Pehters no tam ne lo nepratta.

„Kas tas irr par puiſi?“ wiſch Marei praſſija.

„Tu wiannu nepaſihtſti?“ Mare atteiza; „tas irr Marſus!“

„Ne-efſu wiannu ne kad redſejis; arri wianna wahrdu neſinnaju. Kas wiſch tahds irr?“

„Tſchiggans wiſch irr,“ Mare teiza. Tehwiſch, ſam til nelabba ſlawa, ka ne weens ar wiannu negribb ſatittees. Kur wiſch rahdabs, tur ſatru reiſ nelaime, kad arri tai azzumirſli ne, tad drohſchi kahdas pahri deenas wehſak.“

Pehters negribbedams paſmehjabs. Mare to paſmannija.

„Tu man netizzi,“ Mare tabſak runnaja. „Ta naw ta pirma reiſe, kur wiſch muhſu ſtarpâ maiſahs. Us weenreiſ wiſch irr muhſu iſtabâ, bet ne weens naw redſejis, kad wiſch nahſ. Praſſi ſatram, ſas ſchodeen tē irr, wai weens wiannu redſeja, danſtſchu ſambari eenahkoht.“

Pehters dohmaja, ka Mare deht ſatruhſchanahs tâ runnaja un praſſija kahdus wezzakus wihrus, ſas pee durwim ſtahweja, wai redſejuschi, kad tſchiggans dantſch-iſtabâ eenahzis — ne weens nebij redſejis.

Wihri un puiſchi Pehteram apſahrt noſtahiabs, gribbedami no ta ſtahſtiht, ſas wiannus nu pat ſahaidijis. Weens un ohtris no wiannem ſinnaja par Marſu ſo ſtahſtiht, bet wiſſi bij tai weenâ prahâ, ka tas tſchiggans wairak warroht, nekâ zitti zilweki, wiſch ſpehjoht lohpus un zilwekus notaiſiht, (apburt) un tas effoht tſchiggana leelakais preeks, zitteem luſtes iſpohſtiht un wiannus labbi iſbeedeht.

Pehters arri wehl taggad newarreja ſapraſt, ka ſtipri puiſchi no tahda ſmalta tſchiggana bailes turr.

„Kapeh; tad Suhs tſchigganam kahju netaiſeet, ka wiſch danzu ſambari nenahſ un meitas nebaide?“ tâ wiſch eefauzahs. „Burwis wiſch tal nebuhs, wiſch tâ ne maſ neiſſkattahs.“

„Tu muhs tapeh; iſfmeij, ka tſchiggana nepaſihtſti,“ weens danzotais wallodu usnehma. Mehs papreeſſchu tâpat dohmajahm, kâ Tu, un til pat wiannam newarram ne ka padarriht, jo wiſch par ſatru no mums ſtipraſs, lai gan ſmalſs iſſkattahs. Tu, Pehter, wianna arri ne-uſwarretu.“

„Kad wiſch mannis ne-aistiks, tad tam ne ka nedarriſchu,“ tâ Karſtan Pehters tas kalleis us ſawa leela ſpehka palaiſdamees atbildeja. „Bet kad wiſch manni kaut kâ aiſkahrtu, tad tam rahdiſchu ka ne-

buhſ no wianna nebihſtohs, un ohtru reiſ ar manni eefahrt tſchigganekam luſtes iſſuddihſ!“

„Gan Tu redſeſi, ka wiſch par Lewi ſtipraſs,“ tâ pulka wihri atteiza. „Kad buhſi ar wiannu til labbi eepaſinnees, kâ mehs, tad labprahſ tam zekku greeſſi. Daudſ puiſchi tâ leelijuſchees, kâ Tu, un wiſſeem gabja ſlikti. Marſus par wiſſeem ſtipraſs!“

„Pee kahſa! Kas tad irr par tahdu miſſu wihru! Newarru ſapraſt!“ Pehters duſmigi eefauzahs. „Zetta wiannam ne kad negreeſiſchu un no wianna nebihſchohs. Eſſu ar ſtipraſeem ſpehkus mehrijis un mahziſchu arri ſchim ſiſſenam, ka man azzis neleen!“

„Mehgina, mehgina!“ zitti tam uſſauza.

„Sinnams, ka mehginachu, darbs til wiannu ſatitſt,“ Pehters eefauzahs, „es jums rahdiſchu, kâ waijal eefahrt, kad ar ſcho puiſu gribb gallâ titſt! Ha, ha, ha! Wai wiſch tas pirmais buhs, no ka man jabihſtohs? — Bet nu danzotim! Muſikanti, greeſcheet par pimberi! Schodeen eſſu til luſtigs, ka neweens man preekōs newarr aiſturreht!“

Muſikanti ſahka ſpehleht; Pehters ſawu danzotaju gandrih; argwaltu rahwa lihds, bet zitteem ne maſ nebij luſtes. Wiſſi bij prahâ ſaruhguſchi un ta ſtahbuma nemaſ newarreja aiſdiht.

(Us preeſſchu wehl.)

Ro ſukſainis warr.

To katris ſinn, ka ſukſaini aiſſkarroht ſchis tuhlin leekahs, ka effoht nomirris; wiannu warr walſtiht un grubſtiht kâ gribb, ſas nohſt tas nohſt. To warr ar ſarkan-raibo mahrus ſukſaini (mahlu greetinu) ohſola wabbuli, malzirti, ſillo wabbuli u. t. pr. ſatru reiſ iſprohweht. Bet tas ehriſgatais no ſcheem irr ſimmenu ſukſainis (pulex pertinax) ſas us ſimmem atrohdams. Til ſo wiannam druſzin peedarrahs, no ſam warr praſt, ka wiannam ſmalta juſchana, tad wiſch tuhlin kahjâs, juſchanas raggus (juhſtekus) un galwu eewelf un ne buht wairs nekutaſhs. Dabbas pratteji, ſas wiſſu gribb ſinnahſt un tadeht daudſ ne ſo nebehda, ſchim ſukſainam weenu juhſteki, weenu kahju iſrahwufchi, bet ſukſainis kâ nohſt tâ nohſt; liſkuſchi miſſina ſarrotē un turrejuſchi wirs ugguns, bet ne kahjas nekutaſinajis; duhrufchi tam ar addatu zauri — nekutaſt; bet kad zilweks tam ne ka wairs nedarrijis, tad tomehr peh; ilga laika, lai gan ſapluhkahts un puſs nomirris, wilzees us preeſſchu.

Smeeſlu ſtahſtiſch.

Rehkinums. Zil tablu ſkreen ſakkis meſchâ, kad ſuani tam paſſak dſennahs?

Atbilledams redaktehrs A. Leitan.

No Senſures atwehlehts.

Rihgâ, 15. April 1871.